

ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2010

Επιμέλεια:
Ομάδα Φιλολόγων της
Ωθησης

Παρασκευή, 28 Μαΐου 2010
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ
ΛΑΤΙΝΙΚΑ

A1. ΚΕΙΜΕΝΟ

Να μεταφράσετε στο τετράδιό σας τα παρακάτω αποσπάσματα:

Scribonianus arma in Illyrico contra Claudium moverat; fuerat Paetus in partibus eius et, occiso Scriboniano, Romam trahebatur. Erat ascensurus navem; Arria milites orabat, ut simul imponeretur. Non impetravit: conduxit piscatoriam naviculam ingentemque navem secuta est.

Eo consilio aliquando repente intervenit oppressitque ornatrices. Etsi super vestem earum deprehendit canos, tamen Augustus dissimulavit eos vidisse et aliis sermonibus tempus extraxit, donec induxit mentionem aetatis. Tum interrogavit filiam, utrum post aliquot annos cana esse mallet an calva. Cum illa respondisset «ego, pater, cana esse malo», mendacium illi pater obiecit: «Non dubito quin calva esse nolis. Quid ergo non times ne istae te calvam faciant?».

Μονάδες 40

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Ο Σκριβωνιανός είχε στασιάσει στην Ιλλυρία εναντίον του Κλαυδίου · ο Παίτος είχε πάει με το μέρος του και αφού σκοτώθηκε ο Σκριβωνιανός, οδηγούνταν σιδηροδέσμιος στη Ρώμη. Επρόκειτο να επιβιβαστεί στο πλοίο · η Αρρία παρακαλούσε τους στρατιώτες να επιβιβαστεί μαζί. Δεν (το) κατόρθωσε · νοίκιασε (ένα) ψαράδικο (αλιευτικό) πλοιάριο και ακολούθησε το τεράστιο πλοίο.

Με αυτό το σχέδιο εμφανίστηκε κάποτε απρόοπτα και ξαφνικά και έπιασε τις κομμώτριες επ' αυτοφώρω. Αν και ανακάλυψε άσπρες τρίχες πάνω στα φορέματά τους, όμως ο Αύγουστος προσποιήθηκε ότι δεν τις είδε και παρέτεινε το χρόνο με άλλες κουβέντες, ώσπου έφερε τη συζήτηση στην ηλικία της. Τότε ρώτησε την κόρη, αν μετά από μερικά χρόνια θα προτιμούσε να είναι ασπρομάλλα ή φαλακρή. Όταν εκείνη είχε απαντήσει «εγώ, πατέρα, προτιμώ να είμαι ασπρομάλλα», ο πατέρας (της) πρόβαλε σε εκείνη (ένα) ψεύτικο επιχείρημα: «Δεν αμφιβάλλω ότι δε θέλεις να είσαι φαλακρή. Γιατί, λοιπόν, δε φοβάσαι μήπως αυτές εδώ σε κάνουν φαλακρή;»

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ Β1.

Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

partibus:	τη γενική πληθυντικού
milites:	την κλητική ενικού
ingentem:	την ονομαστική πληθυντικού του ουδετέρου γένους στον συγκριτικό βαθμό
ornatrices:	την ονομαστική ενικού
vestem:	την αφαιρετική ενικού
aliis:	τη γενική ενικού στο ίδιο γένος
sermonibus:	την ονομαστική ενικού
tempus:	την αιτιατική πληθυντικού
mentionem:	τη δοτική ενικού
filiam:	τη γενική ενικού
annos:	την αφαιρετική ενικού
mendacium:	τη γενική πληθυντικού
quid:	την ονομαστική ενικού του θηλυκού γένους
istae:	την αιτιατική ενικού του ουδετέρου γένους
te:	τη γενική πληθυντικού στο τρίτο πρόσωπο

Μονάδες 15

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

partibus:	partium
milites:	miles
ingentem:	ingentiora
ornatrices:	ornatrix
vestem:	veste
aliis:	alius
sermonibus:	sermo
tempus:	tempora
mentionem:	mentioni
filiam:	filiae
annos:	anno
mendacium:	mendaciorum
quid:	quis
istae:	istud
te:	sui

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ Β2.

Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθένα από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους:

moverat:	την αφαιρετική του σουπίνου
fuerat:	το τρίτο ενικό πρόσωπο του παρατατικού στην υποτακτική
occiso:	το δεύτερο ενικό πρόσωπο του παρακειμένου της οριστικής στην ενεργητική φωνή
orabat:	το πρώτο πληθυντικό πρόσωπο του ενεστώτα της υποτακτικής στην ίδια φωνή
imponeretur:	το απαρέμφατο του ενεστώτα στην ίδια φωνή
conduxit:	το δεύτερο ενικό πρόσωπο του ενεστώτα της προστακτικής στην ίδια φωνή
secuta est:	τη γενική του γερονδίου
intervenit:	το τρίτο πληθυντικό πρόσωπο του ενεστώτα της οριστικής
oppressit:	το δεύτερο πληθυντικό πρόσωπο του μέλλοντα της προστακτικής στην ίδια φωνή
deprehendit:	το δεύτερο πληθυντικό πρόσωπο του υπερσυντελικού της υποτακτικής στην ίδια φωνή
extraxit:	το πρώτο ενικό πρόσωπο του μέλλοντα της οριστικής στην παθητική φωνή
mallet:	το ίδιο πρόσωπο στον ενεστώτα στην ίδια έγκλιση
respondisset:	το τρίτο πληθυντικό πρόσωπο του μέλλοντα της οριστικής στην ίδια φωνή
obiecit:	το δεύτερο πληθυντικό πρόσωπο του παρατατικού της υποτακτικής στην παθητική φωνή
faciant:	το τρίτο πληθυντικό πρόσωπο του παρακειμένου της υποτακτικής στην ίδια φωνή

Μονάδες 15

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

moverat:	motu
fuerat:	esset
occiso:	occidisti
orabat:	oremus
imponeretur:	imponi
conduxit:	conduc
secuta est:	sequendi
intervenit:	interveniant
oppressit:	opprimite

deprehendit:	deprehendissetis
extraxit:	extrahar
mallet:	malit
respondisset:	respondebunt
obiecit:	obiceremini
faciant:	fecerint

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ Γ1.

α. Να γίνει πλήρης συντακτική αναγνώριση των παρακάτω λέξεων:

Romam, piscatoriam, aliquando, earum, vidisse, tempus, calvam.

(Μονάδες 7)

β. «**ne istae te calvam faciant**»: Να αναγνωρίσετε το είδος της πρότασης (μονάδα 1) και τη συντακτική της λειτουργία (μονάδα 1) και να αιτολογήσετε τον τρόπο εισαγωγής της (μονάδες 2), την έγκλιση (μονάδα 1) και τον χρόνο εκφοράς της (μονάδες 3).

(Μονάδες 8)

Μονάδες 15

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

α.

Romam: (απρόθετη) αιτιατική που δηλώνει κατεύθυνση στο «trahebatur»

piscatoriam: επιθετικός προσδιορισμός στο «naviculam»

aliquando: επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο «intervenit»

earum: γενική κτητική στο «vestem»

vidisse: αντικείμενο (ειδικό απαρέμφατο) στο «dissimulavit» (ταυτοπροσωπία)

tempus: αντικείμενο στο «extraxit»

calvam: κατηγορούμενο στο «te»

β.

Δευτερεύουσα ενδοιαστική πρόταση, ως αντικείμενο στο «non times». Εισάγεται με τον ενδοιαστικό σύνδεσμο *ne*, επειδή ο φόβος είναι μήπως γίνει κάτι, εκφέρεται με υποτακτική (όπως και όλες οι ενδοιαστικές, διότι το περιεχόμενό τους αφορά κάτι το ενδεχόμενο ή πιθανό) ενεστώτα, γιατί εξαρτάται από ρήμα αρκτικού χρόνου (*non times*) και αναφέρεται στο παρόν – μέλλον. Ο φόβος είναι ιδωμένος τη στιγμή που εμφανίζεται στο μυαλό του ομιλητή (συγχρονισμός της κύριας με τη δευτερεύουσα πρόταση) και όχι τη στιγμή της πιθανής πραγματοποίησής του.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ Γ2

α. «**Scribonianus arma in Illyrico contra Claudium moverat**»: να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική.

(Μονάδες 3)

β. «**occiso Scriboniano**»: να μετατρέψετε τη μετοχή στην αντίστοιχη δευτερεύουσα πρόταση, η οποία να εισάγεται με τον ιστορικό-διηγηματικό σύνδεσμο **cum**.

(Μονάδες 4)

γ. «**ego, pater, cana esse malo**»: να μετατρέψετε τον ευθύ λόγο σε πλάγιο με εξάρτηση από τη φράση «**Iulia respondit**».

(Μονάδες 8)

Μονάδες 15

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

α. Arma a Scriboniano in Illyrico contra Claudium mota erant.

β. Cum Scribonianus occisus esset.

γ. Iulia respondit patri se canam esse malle.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Τα θέματα καλύπτουν μεγάλο φάσμα γραμματικής και συντακτικού χωρίς να παρουσιάζουν κάποια ιδιαίτερη δυσκολία για έναν καλά προετοιμασμένο υποψήφιο.